

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR HÍRADÓ

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUDAPEST

* KERESZTÉNY *

IX. évfolyam, 257 (2541) szám.

Péntek

Nagyvárad, 1940 november 29

Anglia helyzete ma nehezebb, mint Dunkerque idején volt

Erősen visszaesett a hajógyártás. — Az amerikai szenátus csak január végén dönt a Johnson-törvény enyhítése ügyében

Rómából jelentik: Az olasz lapok ismertetik a *Washington Star* című amerikai lap londoni tudósítójának cikkét, amely szerint az angolok helyzete ma sokkal nehezebb, mint Dünkirchen idején volt. Angliának nem sikerült megtalálni a német éjjeli bombázások elenszerét, sem pedig az utánpótlást megszervezni. Már csak az amerikai repülőgépszállítások fokozottabb mértékében reménykednek. A kísérőhajók csekély száma miatt nem tudják biztosítani tengeri úton az utánpótlást. Az angol hadsereg nagyrésze nincs kiképezve, sem felszerelve kellőképpen. Az angolok ma már nem beszélnek 1941. évi offenzíváról, csak 1942-re és azutánra terveznek ilyeneket. Pénzügyi téren kimerülöbön vannak. Az angol iparnak nem sikerült végrehajtani teljes mértékben az ipari ellátást. London lakossága már teljesen fáradt. Az egészségtelen óvóhelyek a bombázásoknál is nagyobb veszélyt jelentenek. A nép kezd bírni a hivatalos hadijelentéseket, amelyek csak kis veszteségekről számolnak be, holott a lakosság szemtanuja a veszteségek nagyságának. (MTI.)

Washingtonból jelentik: (Reuter.) A szenátus külügyi bizottsága egyhangúlag január végére halasztotta a döntést azokról az indítványokról, amelyek a Nagybritanniának szóló kölcsönnyújtás törvényes megszorgításának enyhítését célozzák. George, a bizottság elnöke kijelentette az újságíróknak, hogy a kongresszus legközelebbi ülésén valamilyen formában kétségtelenül felvetik a Nagybritanniának nyújtandó újabb támogatás kérdését.

Washingtonból jelenti a *Német Távirati Iroda*: Johnson szenátornak, a híres Johnson-törvény megalkotójának abban az elhatározásában, hogy elhagyja Washingtont és Kaliforniába utazik, diplomáciai körökben és a szövetségi kongresszus körében annak jelét látják, hogy az Anglia számára nyújtandó pénzügyi

segély kérdését nem tárgyalják január harmadika, vagyis a kongresszus összehúzó ülése előtt.

George, a szenátus külügyi bizottságának elnöke, kijelentette, hogy Johnson távollétében nem tesznek kísérletet a Johnson-törvény megváltoztatására. A Johnson-törvény arról rendelkezik, hogy az Egyesült Államok nem nyújthat hitelt a világháborús adósnak.

Washingtonból jelentik (Reuter): Knor haditengerészeti miniszter kijelentette, hogy Roosevelt elnök 50 millió dollárt engedélyezett azoknak a légi- és tengerészeti támaszpontoknak kiépítésére, amelyeket az Egyesült Államok legújabbban Angliától az atlanti-óceáni övezetben bérbevevett területen szándékoznak építeni.

Amszterdamból jelentik: Mint az angol rádió közölte, az elsőházból több képviselő, köztük *Hore-Belisha* volt hadügyminiszter és *Sinwell* munkáspárti képviselő, élesen támadták a kormányt amiatt, hogy a hajógyártás az utóbbi időben erősen visszaesett. Követelték azt is, hogy az angol kormány tegyen többet a munkanélküliség érdekében. (MTI.)

Angol-olasz tengeri csata kezdődött a Földközi-tengeren

Visszaverték az olaszok az előretörő görögöket Akadályozza a rossz időjárás a hadműveleteket

Londonból jelenti a *Politika*: A hadügyminisztérium közlése szerint a földközi-tengeri brit tengeri erők szerdán délután felvették az erintkezést az olasz tengeri erőkkel, amelyek élén csatahajó haladt nagyszámu cirkáló és romboló kíséretében. A tengerészeti minisztérium még nem tud közelebbi adatokat a csata lefolyásáról.

Belgrádból jelentik (Bud. Tud.): A *Pravda* jelentése szerint a görög-albán határon az újból beállott rossz időjárás megnehezíti a hadműveleteket. Ennek ellenére egyes helyeken elkeseredett harcok folynak. Az olaszok visszavetették az Egriocastro irányában előretörni készülő görögöket.

Belgrádból jelentik (Német Távirati Iroda): Illetékes jugoszláv részről kijelentik, hogy teljesen alaptalanok mindazok a híresztelések, amelyek szerint olasz és albán katonák tömegesen jöttek volna át jugoszláv területre.

A NEMET LEGI ERŐ A SZOKOTTNAL IS HEVESEBB TAMADST INTÉZETT AZ ELMULT ÉJSZAKA ANGLIA ELLEN.

Stockholmból jelentik (Német Távirati Iroda): Londoni jelentés szerint a német légi haderő éjszakai megtorló támadásai ismét a sötétség beálltával kezdődtek, sokáig tartottak és igen hevesek voltak. A londoni rádió jelentése szerint a támadások sokkal súlyosabbak voltak, mint a megelőző éjszakákon. Gyújtóbombákon kívül nagyméretű robbanóbombákat is dobáltak, amelyek londoni jelentés szerint ismét nagy károkat okoztak. Az éjszakai támadás egyik dél-angliai partmenti város ellen irányult és igen súlyos volt. Szakadatlanul érkeztek a német harci és bombázógépek, amelyek ezerszámra szórták a gyújtóbombákat, tüzeket okozva. Ezt követően éppen olyan heves és tartós robbanó bombatámadásokat intéztek. (MTI.)

A belgrádi *Politika* jelentése szerint a Csernava folyó mentén erős olasz csapatokat vontak össze. Csernava közég körül már meg is kezdődtek a harcok.

Atalakulás előtt a bolgár kormány

Német felfogás szerint a belpolitikai válság megoldásáig nem lehet elhatározó lépéseket várni a bolgár külpolitikában

A szovjetorosz külügyi népbiztosság titkára kijelentette, hogy Oroszország a jövőben is támogatni fogja Bulgáriát

Berlinből jelenti a *Vreme*: A német fővárosban Szófiából érkező jelentések szerint Bulgária igen súlyos belpolitikai problémák előtt áll. Berlinben lehetségesnek tartják, hogy a bolgár kormány rövidesen átalakul. Több miniszter kiharad a kormányból. Ez a válság a beérkezett jelentések szerint csak néhány napig fog tartani és annak megoldásáig nem lehet elhatározó lépéseket várni a bolgár külpolitikában.

SZOVJETOROSZ VELEMÉNY SZERINT TISZTUL A LÁTHATÁR A BALKÁNON

Szófiából jelentik (Német Távirati Iroda): Sobolev, a szovjetorosz külügyi népbiztosság főtitkára, aki szerdán délelőtt Szófiából jött Ruzsokuk bolgár kikötőbe érkezett, a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a Balkánon tisztul a láthatár. Törökország és Bulgária nem kívánja a háborút. Oroszország mindig megérezte rokonszenvét Bulgária iránt és a jövőben is támogatni fogja ezt az országot. A Moldovára irányuló állítólagos szovjetorosz igényekről szóló híresztelések nem felelnek meg a tényeknek. Sobolev végül kijelentette, hogy Bulgáriából jó benyomással távozik. Sobolev szerdán este folytatta útját Bukarestbe. (MTI.)

PAPEN KIHALLGATÁSON JELENIK MEG A TÖRÖK KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKNÉL

Ankarából jelentik: (NST.) Papen német nagykövét kihallgatáson jelenik meg a török köztársasági elnöknel.

Ertesítjük t. ügyfeleinket, hogy a

GENERALA

valamint a **STEAUA**

Biztosító Társaságok üzletállományát intézetünk a

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

(GENERALI) magyarországi igazgatósága vette át.

Felkérjük i. t. ügyfeleinket, hogy minden biztosítási ügyben a

FORTUNA KERESKEDELMI ÜGYNÖKSÉG

(Glück József ur)-nál, Széchenyi tér 6/a szám, (telefon: 26—62) alatt elhelyezett főügynökségünkhöz szíveskedjenek fordulni.

A nemzetiségi jogok kérdéséről tárgyalt a képviselőház

Kegyeletes szavakkal emlékezett meg Rothermere lord elhunytáról

Budapestről jelentik: (MTI) A képviselőház esütőtök délelőtti ülésén folytatták a megajánlásról szóló törvényjavaslat vitáját.

Szinyei-Merse Jenő alelnök 10 órakor nyitotta meg az ülést. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg Rothermere lord elhunytáról. Szavait a Ház tagjai állva hallgatták végig.

— 13 éve annak, — mondotta Szinyei-Merse Jenő, — hogy a lord a számunkra akkor annyira ellenséges légkörben. Benes uralmának világában felemelte szavát súlyosan megcsönkített országunk érdekében és szembeszállt a divatos nemzetközi véleménnyel. Hálás kegyelettel emlékezünk meg róla, mint a magyarság egyik igaz barátjáról.

Az elnök ezután közölte a Házzal, hogy a miniszterelnöktől átirat érkezett, amelyben előterjesztést tesz a kivételes hatalom újabb meghosszabbítására vonatkozóan.

A megajánlásról szóló törvényjavaslat vitájában Szeder János (MEP) volt ma az első fel-

szóló, aki a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott. A magyar kormány — úgymond — a múltban is megtették a szükséges inézkedéseket ebben a kérdésben. A magyar nép a nemzetiségi jogok mértékének bőségét mindig attól teszi függővé, hogy az illető nemzetiségi kisebbség mennyire hű a közös magyar hazához.

Az új európai rendbe való beilleszkedésünket illetően hangoztatta, hogy a tengelyhatalmakhoz hasonlóan az utóbbi években olyan átalakuláson megy keresztül a magyar élet, amely lehetővé teszi az új európai rendbe való szellemi beilleszkedésünket. A megnagyobbodott Magyarország közgazdasági feladatai még súlyosabbak lesznek. A javaslatot elfogadta.

Récz Kálmán az anyaggazdálkodással foglalkozott. Véleménye szerint a nyersanyaggyártásban mindig nagyobb nehézségeink lesznek. A javaslatot nem fogadta el.

Gesztei Nagy László volt a következő szó-

Betörő bandát szervezett egy ügynevezett menekültekből álló társaság

Városszerte vakmerő betöréseket követtek el

Nagyvárad. Saját tud. November hónapban sorozatos betöréses lopások történtek a város területén. Ismeretlen egyének, legtöbb helyen *delektívéknek* adták ki magukat, behatoltak a lakásokba, majd revolverrel kényszerítették a meglepett és ijedt lakosokat értéktárgyaik átadására.

Ghirba Demeterné Püspöki-uti lakos házába november 3-án délután 6 órakor két egyén hatolt be, egy pedig kint maradt a ház ajtajában. A lakásban fegyvert fogtak a megrémült asszonyra, majd fejbeszűjtötték, úgyhogy az asszony eszméletét veszítette. Ezután átmentek a szomszédszobába és az ott tartózkodó albérletben lakó vasutast összekötötték. A lakók ártalmatlanná tétele után a lakást felforgatták és kirabolták. A kályha hamuladájában megtalálták az asszony elrejtett pénzét, 30 ezer lejt s ezenkívül sok ruhaneműt és élelmiszert is magukkal vittek.

Dr. Molei volt poliklinikai főorvos lakásába Tarján György brassói „menekült” és társai

törték be. Fehérneműt és egy rádiókészüléket vittek magukkal. A tettesek beverték az udvari ablakot és ott hatoltak be a lakásba.

Dr. Klein Gyula orvos Szaniszló-utca 63. szám alatti lakoshoz is betörték. Az orvosi felesége egyedül tartózkodott a lakásban, amikor a revolveres rablók behatoltak. Ráfogták a revolvert és pénzt kértek tőle. Mivel pénzt nem találtak, két zseboráival is megelégedtek.

Brenner György kocsmáros szintén meglátogatták, összekötötték, de csak 300 lei készpénzt találtak nála, amit magukhoz vettek. Betörték még a Kapucinus-utcai zsidó rabbi házába is.

A várad rendőrség a feljelentések alapján nyomozást kezdett és öt egyént vett őrizetbe. Nagy Zoltán, Gondas Ferenc és Tarján György közösen dolgoztak. Ghirba Demeterné a szembesítésnél felismerte bennük a tetteseket. A vizsgálat tovább folyik.

Új vendéglőmet

a volt Malaj helyiségben megnyitottam.

Kitűnő borok

Hideg-meleg ételek

Pártfogást kér

Nánassy József

vendéglős mester

A város új tisztviselőkarának ügybeosztása

Az ügybeosztás, a hivatalos idő megállapítása, továbbá a kiadványozási jog megadása és az egyes ügykörök felülvizsgálatának rendezése a városnál

Nagyvárad thj. város polgármestere 40569—1940. szám alatt az alábbi határozatot adta ki: Nagyvárad thj. város közigazgatásának folyó hó 26-án a katonai parancsnokságtól történt átvételével kapcsolatban folyó hó 26-tól kezdődően az alábbi ügyosztályokat állítom fel és az egyes ügyosztályok vezetésével és előadói teendőinek ellátásával a következő tisztviselőket bízom meg:

ÜGYBEOSZTÁS

I. Elnöki ügyosztály

1. Szervezési ügyek általában. Állások szervezése. Törvények és egyéb jogszabályok által előírt bizottságok megalakítása (közgyűlés, kisgyűlés, közigazgatási bizottság és egyéb szakbizottságok) és azok összehívása. Az anyakönyvi hivatal és az anyakönyvi másodpéldányok felülvizsgálata. Anyakönyvi ügyek.

2. A tisztviselők és egyéb alkalmazottak személyi ügyei, az illetmény rendezés kivételével és pedig: a tisztviselők választása, kinevezése, beosztása, illetmények folyósítása, természetbeni lakások megállapítása, szabadságolások, kitüntetések, fegyelmi ügyek, nyugdíjazások, végkielégítések, családi, hadipótlék, segélyezések, jutalmazások.

3. A törvényhatóság első tisztviselője részére fenntartott ügyek közül azok, amelyeket a polgármester más ügyosztály körébe nem utal.

4. Mindazok az ügyek, amelyeket a polgármester ehhez az ügyosztályhoz utal.

Vezető: dr. Borbély Dezső főjegyző.
Beosztott előadók: Fluck Ferenc I. o. aljegyző, anyakönyvi ügyekben dr. Papp Tibor II. o. fogalmazó. Hivatali helyiségek: a főjegyzői hivatal mai helyiségei.

II. Pénzügyi és adóügyi osztály

1. A pénzügyi és adóügyi osztályok, valamint a pénztár feletti felügyelet. Pénzügyi és adóügyek.

a) Pénzügyi ügyek. Költségvetés, zárószámadás, kölcsön és hitelügyek. A pénztárkezeléssel kapcsolatos ügyek. A tisztviselők és egyéb alkalmazottak illetményeinek szabályozása, fizetésrendezése.

b) Adóügyek. Az állami egyenes és közvetett adókra, jövedékekre, illetékekre és egyéb állami közszolgáltatásokra vonatkozó ügyek. Az állami adókból való részesedésre vonatkozó ügyek és egyéb községi szolgáltatásokra és javadalmakra vonatkozó ügyek.

2. Mindazok az ügyek, amelyeket a polgármester ehhez az ügyosztályhoz utal.

Vezető: dr. Gyapay László polgármester-helyettes.

Beosztott előadók: dr. Dobai István László II. o. aljegyző és Csery Alajos I. o. fogalmazó. Hivatali helyiségek: a pénzügyi és adóügyi osztály mai helyiségei.

III. Városgazdasági ügyosztály

1. Kertészet, sétahelyek, köztemetők, mezőgazdasági ügyek, városi hérléti és haszonbérleti ügyek (városi lakások bérbeadása és mezőgazdasági ingatlanok hasznosítása), mezőgazdasági ingatlanok szerzése és elidegenítése, ingó és ingatlan vagyon kezelése, biztosítása, területfoglalási ügyek, vagyonválsági ügyek, közbiztonsági, városi hivatalok és intézmények felszerelése és tüzelőanyagának beszerzése, az altisztek ruházatának és kerékpárjainak beszerzése, városi hirdetések, nyomtatványok és irodaszerek beszerzése.

2. Tűzoltóság. Hordójelzés. Mértékhitelítés. Légoltalmi ügyek.

3. Mindazok az ügyek, amelyeket a polgármester ehhez az ügyosztályhoz utal.

Vezető: Klemens Rezső tanácsnok.

Beosztott előadók: az 1. alatti ügyekben dr. Imrik László I. o. aljegyző és Siket Traján I. o. fogalmazó. A 2. alatti felsorolt ügyekben a tűzoltóparancsnok. Hivatali helyiségek: I. em. 22—24. sz. szobák.

IV. Közművelődési és szociálpolitikai ügyosztály

1. Vallási, egyházi, kegyuri ügyek, közoktatás, testnevelés, közművelődés, tudomány, irodalom, zene, művészet, kulturális alapítványok, ösztöndíjak, tanulmányi segélyek, tankötelesek nyilvántartása, sajtó és egyesületi ügyek, hivatalos közlöny szerkesztése, az egyes ügyosztályok részére szaklapok megrendelése, idegenforgalmi ügyek, színészet, mozgófényképszínház, múzeum, hazafias, közéleti és kegyeleti vonatkozású ügyek. A könyvtár ügyei.

Nagyvárad, 1940. november 26.

Dr. SOÓS ISTVAN, s. k.

polgármester.

(Folytatjuk.)

Sándor Imre püspöki helynök ünnepi beszéddel nyitotta meg az Erdélyi Római Katolikus Egyház- megyei Tanács közgyűlését

Kolozsvár. (Saját tud.)

Márton Áron püspök, főpásztor különleges megbízalása alapján Sándor Imre püspöki helynök, felsőházi tag, november 28-án nyitotta össze az erdélyi római katolikus egyházmegyei tanács közgyűlését. A csütörtöki közgyűlést megelőző napokon azonban a közgyűlés anyagát előkészítő bizottságok már megkezdték előmunkálataikat. Így hétfőn Merza Gyula elnökletével és Xantus János előadó ismertetése mellett a pénzügyi bizottság tartott értekezletet felülvizsgálva az elmúlt évi zárszámadást és az 1940-41. évi költségvetést. A bizottság megelégedését fejezte ki a tapasztaltak felett és köszönetet mondott az előadónak a Státus vagyonának céltudatos és gazdaságos kezeléséért.

Kedden délelőtt dr. Biró Vencel elnökletével a tanügyi bizottság tartott értekezletet,

amelyen Papp János jegyző, csikszeredai főgimnáziumi igazgató jelentése alapján részletesen foglalkoztak az Egyházmegye elemi és középfokú oktatásának ügyével és ez irányban fontos határozatokat is hoztak. Szerdán délelőtt az adminisztratív és jogügyi bizottság tartott ülést, amelyen dr. Pittner Árpád csikszeredai ügyvéd elnökölt. A bizottság Urmánczy János földbirtokos előadó ismertetésében a Státus adminisztratív és jogügyeit vizsgálta felül és megállapította, hogy a nehéz időkben az Igazgató Tanács mindent megtett a katolikus intézmények érdekében.

Csütörtökön délelőtt pedig ünnepélyes veni-sanctes szentmisével kezdődött meg Erdély katolikus társadalmának parlamenti ülésezése. A közgyűlést Sándor Imre püspöki helynök nyitotta meg ünnepélyes beszéddel.

„Anyagi javak nélkül a legeredményesebb elgondolások is csak felhőkben járó ábrándok”

Sándor Imre püspöki helynök beszéde

Az elnöki emelvénnyel Sándor Imre p. helynök, Incedy-Joksmán Ödön, Kolozsvár megye főispánja, a Római Katolikus Egyházmegyei Tanács alelnöke, dr. Boga Alajos kanonok-előadó és dr. Adorján Károly kanonok-főtanfelügyelő foglaltak helyet.

Az ülést dr. Sándor Imre püspöki helynök nyitotta meg, s beszédében a többi között ezeket mondta:

— Örvedetesen megváltozott körülmények között, szabad magyar földön, mely tisztelettel és testvéri érzéssel köszöntöm a közgyűlés régi és új tagjait. Jelen megbízatásomban új emberként állok Önök előtt és hármennyire megtisztelő reámnézve ez a századok folyamán sok dicsőséggel és fényvel övezett szerep, lehetetlen elhallgatnom, milyen fájdalmas nélkülözünk itt a népünk javára, vérünkkel vett püspök jelenlétét, az ő szociális érzését, katonás energiáját, minden irányu rátermettségét. De hangsúlyozom, hogy mindenben az ő intencióit akarom követni.

Koldusokká lettünk

A püspöki helynök a továbbiakban kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhalt gróf Mailáth G. Károly erdélyi püspökről, majd így folytatta:

— Ennek a tiszteletreméltó testületnek, melyet itt Önök alkotnak, századokra visszamenő hagyományja, hogy egyházi céljainak érdekében, intézményeink fenntartására az anyagiakat biztosítsa, megszerezze, gyűmölcsöztesse, gyarapítsa, s ha kell, meg is védelmezze. Jól ismerem az egyházi vagyonok ellen emelt kifogásokat. Ezek a kifogások azonban elvi alapon tarthatatlanok, mert anyagi javak nélkül a legideálisabb elgondolások is csak felhőkben járó ábrándok; s ha már kellenek az anyagiak, nem mindegy, hogy a magamébol veszem, vagy a másik jóindulatától függően, másoktól kapom. De tarthatatlanok ezek a kifogások gyakorlatilag is. Sem az erdélyi püspök, sem egyházmegyéje, sem intézményeink nem dusslakodtak anvagiakban soha, most meg egyenesen koldusokká lettünk. Nem is vágyunk gazdagságra, de minden illetékes és érdekelt ténnyezőtől kérem, biztosítsák intézményeink fennmaradását és nyugodt fejlődését, ne csak átmeneti segítséggel, hanem azzal is, hogy talpra segítik és saját lábára állítják minden intézményünket. Gondolok itt természetesen az államhatalomra, hiszen nemzeti kulturát szolgálunk. De nem kevésbé gondolok saját erőnkre és áldozatkésztségünkre, amelyből annyi tiszteletreméltó eredmény származott eddig is. Áldozatokra vár — és

itt hivatkozom a püspök ur multévi beszédére — a templom és az iskola. Nemcsak a földrengés által megromgált husz-huszonöt templom, hanem a többi is és az egyházmegye valamennyi iskolája is.

Elismerés a katolikus magyar tanítóknak és tanároknak

— Engedjék meg — folytatta Sándor Imre püspöki helynök — hogy ezen a helyen is a hála

A torna- és énektanárok egyenrangusítása

A tanintézetek szükségleteinek tárgyalása során Papp János csikszeredai főgimnáziumi igazgató, a tanügyi bizottság előadója ismertetette a bizottságnak ezirányban hozott határozatát. Melen figyelmébe ajánlja a bizottság a tantestület tagjainak a cserkész-mozgalom megszervezését, a diák-kaptárak rendszerének bevezetését. Javasolja, hogy az igazgató tanács képviselői és az emelvényi összeköttetései után hasson oda, hogy a tantervek számára sürgősen utalják ki az állami segítséget. Az egyetemi képzettséggel bíró torna- és énektanárokat sorozzák ugyanabba a kategóriába, amelyben többi tanártársaik vannak, illetve azokkal egyenrangúknak ismerjék el őket. A tanügyi bizottság szükségesnek látja gyakorlati iskolák felállítását.

Csipak Lajos c. kanonok, csikszeredai gimnáziumi tanár méltatta azt a hősi küzdelmet, amelyet a katolikus magyar iskolák huszonkét év alatt folytattak és javasolja, hogy nyiljanak meg újra az iskolák és azok továbbra is katolikus erkölcsi alapon oktassák a gyermekeket. Továbbá mondja ki a közgyűlés, hogy nemcsak fenntartani és védelmezni, hanem fejleszteni is kívánja jelenlegi iskoláit.

Boga Alajos kanonok-referens örömmel állapítja meg, hogy az erdélyi katolikus egyház iskolái olyan ifjúságot bocsátanak vissza az édesanya kebelére, amelyet megérdemelt a huszonkét éves elnyomatás és így hathatósan tud hozzájárulni a magyar nemzet megerősödéséhez. Kitér az erdélyi szellem fogalmának ismertetésére és megállapítja, hogy az egyértelmű a mult, a hagyomány és a hit megbecsülésével. Továbbra is a hazafiasság és hit szellemében kell nevelni az ifjúságot. Örömmel állapítja meg, hogy a katolikus iskolákban 30 százalékkal emelkedett a tanulók száma, valamint azt, hogy egyes városokban és helységeken lévő katolikus intézményekben új osztályokat állítottak fel. Végül azt a véleményét hangoztatta, hogy nemcsak az Egyház-

és elismerés szavát hallassam a katolikus magyar tanítók és tanárok felé, a hűségeseke felé, akiknek nemcsak kenyér, de elv is volt a magyar katolikus iskola. Ezeknek meg kell adni a rég megérdemelt jobb és több kenyeret. És, ha huszonkét éven át verejtékeinkből megsegítettük az ellenséges indulatú államot azzal, hogy iskoláinkat nélküle tartottuk fenn, most segítsük meg az édes hazát is azzal, hogy minden terhet nem akarunk rajta hagyni. A magyar kultúra keleti végvárában élünk. Ezért a végvári hős, Zrínyi szavaival zárom beszédemet: nekünk magyaroknak nemcsak dicsőségünk, de megmaradásunk is abban van, hogy mindnyájan egy szívvel, egy lélekkel segítségül híván Istennek szent nevét, körmösen nyulunk a magunk dolgozó és fáradunk, küzdünk, tusakodunk a mi életünkért.

Sándor Imre püspöki helynök a megnyitó beszéd elmondása után a jegyzőkönyv vezetésére Barát Bélát és dr. György Lajost, hitelesítésére pedig Merza Gyula, dr. Jelen Gyula és dr. Biró Vencel egyházmegyei tanácsstagokat kérte fel. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elmúlt év halottairól, Balázs Ferenc pápai prelátus, székesegyházi kanonokról és Zsetár Ferenc miklósvári földbirtokosról. A közgyűlés résztvevői az elhunytak emlékének egyperces néma felállással adóztak.

Az igazoló bizottság jelentése szerint mandátumát igazolta az egyháziak közül huszonöt, a világiak közül harminckilenc igazgatói tanácsstag. Ezután került sor a Tanács évi jelentésének részletes tárgyalására. Mindhárom bizottság: az adminisztrációs, a tanügyi és a pénzügyi bizottság előadói örömmel emlékeztek meg a főhatalomváltásról, valamint a velejáró jogügyi változásról. Sajnálattal emlékeztek meg arról, hogy a bécsi döntés következtében megvont határral elvágott Alsó-Erdélyben maradt Márton Áron püspök, dr. Gyárfás Elemér és sokan mások az igazgatótanács tagjai közül. Örömmel vették tudomásul, hogy a magyar kormány törvényrendelettel az Egyházmegyei Tanács vezetőinek helyet biztosított a Felsőházban. A jelentése az igazgatói tanács személyi ügyeire és ügykezelésére vonatkozó részének tárgyalásakor a közgyűlés dr. Boga Alajos kanonok-előadó javaslatára kimondotta, hogy nem kíván élni választójogával és a mandátumszűnés révén megüresedett és életben lévő igazgatótanácsstagok mandátumát meghosszabbítja a legközelebbi közgyűlésig és igazgatótanácsstaggá választja egyhanguan dr. Péter Antal rektort.

megye közgyűlésének, hanem a közönségnek is támogatnia kell az iskolákat.

Sándor Imre püspöki helynök a felszólalásokra válaszolva, hangoztatta, hogy a közönség az elmúlt huszonkét év alatt is támogatta az iskolát, a főhatalom változás után pedig megszorozódott a növendékek száma.

Az ülés lapunk zártakor még tart.

Vitko Vilmos halála

Nagyvárad. Saját tud. A város közigazgatási és társadalmi életét mély gyász érte: Vitko Vilmos nyugalmazott posta- és távírdai főfelügyelő, a Népszövetségi Hitelintézet alapító és igazgatósági tagja 72 éves korában elhunyt. A rokonszenves főfelügyelőt sokan ismerték Nagyváradon. A Szent László nyomdának is bérlelője volt nyolc éven át s nagy hozzáértéssel vezette, mindaddig, míg 1932-ben a Szent László-nyomda R. T. meg nem alakulhatott. Vitko Vilmos temetése szombaton reggel fél 9 órakor lesz a Szaniszló-utcai gyászszéktől az olasz-i temetőben lévő családi sírhelyen. Az elhunyt főfelügyelőt széles baráti kör és kiterjedt rokonság gyászolja.

Órize'be vettek három gyanúsítottat a Stefánia-malomban történt betörés ügyében

Kihallgatta a rendőrség a malom pénztárosát, aki még mindig súlyos állapotban fekszik a kórházban

Nagyvárad. Saját tud. A Stefánia-malomban történt 17 ezer pengős rablás részleteit még mindig nem tisztázták. Lefkovits Endre pénztáros a kórházban fekszik. Túl van az életveszélyen, de állapota súlyos. A rendőrség tegnap röviden kihallgatta, de a vallomást az ügy érdekében nem hozták nyilvánosságra. Órize'be vett a rendőrség három egyént, akiket a rablással gyanúsítanak. Szembesítésre azonban a pénztáros rendkívül súlyos állapota miatt egyelőre még nem kerülhetett sor.

Ma az APOLLÓBAN!

Karády Katalin és
Jávor Pál világsiágeré

Uj világhiradók!

Jegyelővétel d. e. 11 órától! Rendes helyárak! Előadások kezdete d. u. 3 órakor!

Ma az APOLLÓBAN!

Halálos tavasz

A minimális munkabérekről kiadott rendeletek módosítása

M. kir. Nagyvárad város katonai parancsnoka 7381-1940. kat. köz. szám alatt a következő rendeletet adta ki:

A minimális munkabérek megállapítása tárgyában már korábban 3578-kat. köz. szám 1940 és 4782-1940 kat. köz. szám alatt kiadott rendeleteimet módosítottam, illetőleg kiegészítettem a következőkkel:

A nagyváradi vas- és fémipari szakmában dolgozó munkások részére a következő legkisebb órabérek fizetendőek:

Gépnél dolgozó férfi segédmunkásoknak 48 fillér, ugyanez női segédmunkásoknak 36 fillér, kézi segédmunkásoknak (napszámos) 40 fillér, ugyanez női segédmunkásoknak 32 fillér, szakmunkásoknak egy évig 44 fillér, 1-3 évig 50 fillér, 4-5 évig 60 fillér, 5-10 évig 66 fillér, 10 évtől felfelé 70 fillér. Esztorgályosoknak és szerszámlakatosoknak fenti órabérekhez még 5 fillér óránként.

Minden 2 segédre csupán 1 tanone alkalmazható.

Páratlan számban alkalmazott segédek esetén az előtte való páros szám az irányadó.

A munkaidő napi 8 óra, túlórázás esetén 25 százalékos munkabértöbblet fizetendő. Heti összmunkaidő egy munkásra heti 58 órát nem haladhat meg.

Nagyvárad, 1940 november hó 25.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

Japán tiltakozójegyzék Holland-Indiában

Tokióból jelentik: (Német Távirati Iroda).

A Domei Iroda jelentése szerint Maluoka külügyminiszter a legközelebbi napokban a tokiói holland követnek éleshangu tiltakozó jegyzéket fog átnyújtani Holland-India egyre japánellenesebbé váló magatartása miatt. Ez a magatartás az utóbbi időben egyre gyakoribbá váló japánellenes incidensekben jut kifejezésre. A jegyzék formális bocsánatkérést, a sértett japánok kárpótlását és biztosítékot követel a jövőre nézve. (MTI)

Kertmunkás iskolákat állítanak fel Erdélyben

Nyárádszeredán és Ujbocsón nyílnak meg az új iskolák

Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács figyelme a hazatért részek gazdasági életének minden ágára kiterjed. Így legutóbb foglalkozott az Erdélyben felállítandó kertmunkás iskolák kérdésével is. Két ilyen iskola megnyitására van szó, az egyik a máramarosmezei Ujbocsón lesz, ahol már a világháború előtt is volt ilyen iskola s ennek létjogosultságát a máramarosmezei és Nagybánya vidéki gyümölcstermelés (főképpen alma) is indokolja.

A másik iskola ügyében a Tanács a földművelésügyi kormányzatnak azt a javaslatot tette, hogy ezt a Nyárád mentén, illetve annak központjában, Nyárádszeredán állítsák fel, mert az eddigi megállapítások szerint a Nyárád völgyének magyar népe mutatja talán a legnagyobb érdeklődést a gyümölcstermelés iránt s a vidék talaj- és éghajlati viszonyai is nagyon alkalmasak a gyümölcstermelésre. Az iskolából kikerülő kisgazda ifjak nemcsak a maguk hasznára ismerik majd meg a jóvedelmező gyümölcstermelés tudományát, hanem minden valószínűség szerint terjesztői lesznek az erdélyi részekben eddig is általában sikeresnek mutató gyümölcstermelés gondolatának.

Ezzel párhuzamosan az Erdélyrészi Gazdasági Tanács foglalkozik a gyümölcserősejtés megszervezésének és a gyümölcstermelés, különösen a jégkár elleni biztosításának problémáival is. Az intenzív gyümölcstermelésnek ugyanis elengedhetetlen feltétele a biztosítás ügyének intézményes rendezése.

Frenczel Sándor üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Épület üvegezés
Képkeretezés

Nagyvárad, Szt.-János utca 44
Telefon: 19-13

Carlton szálloda

a Dunapart polgári jellegű szállodája a Belváros szívében.

Étterem, kávéház a házban.

Olcsó sörözökné közkedvelt.

Kedvezményes szobaárak

„Bizonyos kockázatot vállaltunk, de enélkül nincs fölemelkedés”

Csáky István beszámolója a külügyi bizottságban

Budapestről jelentik: Röviden jelentették, hogy Csáky István külügyminiszter beszámolt a képviselőház külügyi bizottsága előtt Magyarországnak a háromhatalmi egyezményhez történt csatlakozásáról.

A külügyminiszter beszéde elején utalt a külügyi tárca költségvetésének tárgyalásakor elmondott beszédére, amelyben elég világosan kifejezésre juttatta a magyar kormány az elhatározását, hogy a Németbirodalom, Olaszország és Japán között kötött úgynevezett berlini hármaskövetséghez csatlakozik.

— Ez az elhatározás — folytatta — nem volt újkeletű. A paktum szövegének nyilvánossághozatalakor azonnal megkezdődött a vonatkozó tárgyalások. Mindenekelőtt a csatlakozás feltételeit és következményeit kellett tisztázni. A németbirodalmi külügyminiszter erre vonatkozólag többek között azt mondta, hogy ha Magyarországot bármely oldalról támadás érné, akkor a szövetséges három nagyhatalom hazánk védelmére siet, ha pedig a három nagyhatalom olyan állam támadná meg, amely eddig a konfliktusban nem vett részt, Magyarország szolidaris lesz a megtámadott hatalmi csoporttal. A kormány erős megfontolás után úgy vélte, hogy ezt a kockázatot vállalnunk kell a várható előnyök reményében. Miután az alapkérdés tisztázva volt, a csatlakozás módját kellett megállapítani. Igen határozottan kellett fellépniünk, hogy Délkelet-Európában mi legyünk az elsők, akik a paktumot aláírják a kormány által célkitűzésként magáévá tett primus inter pares elv alapján. Aligha várhattuk volna meg, hogy más államok megelőzzenek minket és azután rangsor nélkül csatlakozzunk.

A berlini egyezmény — folytatta a külügyminiszter — magyar viszonylatban kézzel fogható előnyöket biztosít. A Belvederében folyó hó 20-án lejártszűdött nagy horderejű aktus folyamán von Ribbentropp külügyminiszter, a konferencia elnöke zárószóiban rámutatott az esemény jelentőségére, amely hadüzenet a háborús uszítók, valamint a háború kiterjesztésére irányuló minden kísérlet ellen, összefogást jelent a világbéke közeli helyreállítására és célja egy igazságosabb vilárend megteremtése. A birodalmi külügyminiszter hangsúlyozta, hogy Magyarország az első hatalom, amely e célokat magáévá tette. A hatalmak összefogásának célkitűzésében nincs semmi, ami ne volna összeegyeztethető Magyarországgal. Külpolitikai célkitűzéseivel. Gyors és igazságos európai békét kívánunk mindnyájan és állandó barátokat és fegyvertársakat, annak lehetőség hosszu ideig terjedő fenntartására.

A kormány az e nagyhorderejű lépéssel nemcsak az volt a célja, hogy a paktumban vállalt kötelezettségeken túlmenően ellenszolgálatok vállalása nélkül biztosítsa befolyásának érvényesítését a talán rendkívüli horderejű gazdasági és politikai kérdések eldöntésében, hanem az is, hogy egy hatalmi csoportosuláson belül konszolidálja azokat az eredményeket, amelyeket a magyar nemzet 22 éves keserves kitartó küzdelem után elért. Továbbá szem előtt tartotta annak szükségességét, hogy lendületet nyerjen arra, hogy belső felépítését az ősi magyar szellemnek, a magyar léleknek megfelelően nyugalmas formák között, teljes energiájával folytathassa, hogy nyugalomban megteremthesse a belső előfeltételeket is a valószínűleg még elkövetkezendő megpróbáltatásokkal való sikeres

küzdelemre és hogy folytathassa külpolitikai rendszerének kiépítését.

— A kormány terve — folytatta a külügyminiszter — Jugoszláviával a kapcsolatok még szorosabbá fűzése. Okom van feltételezni, hogy Belgrádban is hasonló vélemény alakult ki. Nekünk nem érdekünk a jugoszláv állam politikai és gazdasági gyengülése és Jugoszláviának is érdeke az erős, megbízható északi szomszéd. Közös erővel sikerült visszaállítani a Balkán megrendült nyugalmát vagy legalább is a nyugtalanság veszedelmes kilengéseit határainkon megállítani. Azt hiszem minden gondolkodó magyar ember igazgat fog adni ama felfogásomnak, mely szerint az a tény, hogy a magyar kormány önként, jól felfogott érdekből maga vont bizonyos korlátokat külpolitikai tevékenységének, nem azt jelenti, mintha lemondott volna a szabad elhatározás jogáról. Az önkéntes korlátozás néha a jövőt illetően több lehetőséget nyit meg minden kormány számára, mint az úgynevezett szabadkéz politikája, amely ugyanis csak a teóriában létezik. Minden természetesen arra az esetre áll, ha egy ország békés utkitűzéseket követ. Magyarország pedig minden eszközzel arra fog törekedni, hogy ezt a célt maradéktalanul megvalósítsa.

Nem tudjuk — mondotta a továbbiakban a külügyminiszter — hogy mennyi idő fog még eltelni a békekötésig, de azt tudjuk, hogy ezt az időszakot nem szabad kihasználatlanul hagynunk sem benn, sem künn. Valahogy úgy tűnik fel nekem, mintha a békekötésig eltelt időre biztosítási kötvényt váltottunk volna ki magunknak Bécsben.

A világháboruban a Németbirodalom oldalán buktunk el. Alighanem mindenki elvárja a magyar kormánytól, hogy úgy dolgozzék, hogyha az ország egyszer elbukott a németek oldalán, akkor osztozzék a felemelés örömeiben is. Különösen éles intelmű szolgálhat az a munka, amelyet Londonban féltucat emigráns kormány kifejt az új Európa-terv kidolgozása érdekében. Hogy ettől mennyit várhatunk, azt nem kell külön mondanom. A nagy számban szétküldött propagandatérképeket már mind ismerjük a trianoni időkből. Csodálom, hogy akad még valaki, aki elhagyja magát vakítani az 1914-18. évi látszólagos párhuzamok által. Más világot élünk és aki ezt nem akarja vagy nem tudja észrevenni, keservesen fog érte megfizetni. Hiába örvendnek egyesek, hogy Olaszország nem foglalta el még Görögországot. A tengelyhatalmak mérlegében az idő nem tétel. A fasiszta Olaszország elég erős ahhoz, hogy megmondolási időt is engedhet egyes államoknak a jobb belátásra anélkül, hogy presztízse csorbát szenvedne. Magára vessen az, aki a türelmi időt nem akarja, vagy nem tudja felhasználni. Mi mindenesetre mint nemzeti hasznát könyvelhetjük el azt az áldozatkészséget, amelyet Olaszország tanusított, amikor mindezekelőtt és minden áron elsősorban arról gondoskodott, hogy a Balkánon kitört konfliktus lokalizálva maradjon.

Bizonyos kockázatot vállaltunk. — mondotta végül a külügyminiszter, — de enélkül nincs fölemelkedés. Egész politikánk azonban arra irányul, hogy szabadságunk, megerősödésünk, feltámadásunk mértékében csökkentjük a kockázatot. Ebben a törekvésünkben nézetem szerint ma már ott tartunk, hogy az említett békebiztosítási kötvények immár utolsó prémiumát is befizeltük néhány nap előtt Bécsben és ebben rejlik a belvederei aktus legnagyobb jelentősége.

Nagy jelentőséget tulajdonít a jugoszláv sajtó a magyar kormány jószándékainak

Belgrádból jelentik: Az egész jugoszláv sajtó nagy tudósításban közli Csáky István gróf külügyminiszter beszédét. Különösen kiemelik azt a részt, hogy a magyar kormány kész arra, hogy még jobban megerősítse a viszonyát Jugoszláviával. Ezt a véleményt — írják a lapok — Belgrád

is osztja. A lapok egyelőre nem fűznek bővebb kommentárokat a beszédhez, a hang azonban, ahogy a beszédet tolmácsolják, mutatja, milyen nagy jelentőséget tulajdonítanak a magyar kormány Csáky István gróf által kifejtett jószándékainak.

A román miniszterelnökség hivatalos közleményt adott ki Argeseanu tábornok és társai kivégzéséről

Senki sem adott parancsot a kivégzésekre. — Antonescu államvezető és Horia Sima elítéli ezt a cselekedetet
Románia valamennyi tábornoka felajánlotta lemondását

Bukarestből jelentik: Német Távirati Iroda: A miniszterelnökség hivatalos közleményt adott ki, amely többek között így szól:
— A november 27-ére vorradó éjjel azoknak a légionáriusoknak egy csoportja, akik Codreanu és a jilvai katonai fogházban meggyilkolt többi vasgárdista holttestének kihantolásán dolgoztak, behatoltak a fogházba és az ott lévő politikai foglyok közül egyeseket agyonlőttek. Ezek a légionáriusok az agyonlőtt foglyokat bűnösöknek tartották Codreanu és társai meggyilkolásában. Antonescu tábornok és Horia Sima elítélik ezt a cselekedetet. Antonescu tábornok és a légionárius mozgalom az igazságosság és törvényesség

alapján áll. A tetteket szigorúan megbüntetik (MTI).

Bukarestből jelentik: (MTI.) Tatarescu és Gurgutu volt miniszterelnököket, Argetoianu volt minisztert és Hasievicu tábornok, volt udvari marsallt, valamint Jorga egyetemi tanárt Horia Sima rendelkezése a belügyminiszter személyesen vette védelem alá a belügyminiszterium épületében egészen a kora reggeli óráktól kezdve. Az esti órákban ismét hazaengedték őket.

A szerda éjszakai események hírére egybékint a román hadsereg valamennyi tábornoka felajánlotta lemondását.

Halálbüntetéssel sújtják Romániában a gyilkosokat és az egymillión felüli összeget sikkasztókat Ujabb hűségnyilatkozatot tett a vasgárdista-mozgalom Antonescu államvezető előtt

Belgrádból jelentik: A Politika bukaresti jelentése szerint tegnap az egész vasgárdista mozgalom megismételte Antonescu miniszterelnök előtt hűségnyilatkozatát és ebben hangsúlyozta, hogy tántoríthatatlanul végig kíséri Antonescut azon az úton, amelyet az isteni Gondviselés kijelölt számára.

Bukarestből jelentik (Bud. Tud.) A jilvai katonai fogházban a 64 politikai fogoly ki-

keleti papok imádkoznak a gödör felett felváltva.

Aradról jelentik: (Bud. Tud.) Az utóbbi napokban több feljelentés érkezett az aradi rendőrségre. A zavaros helyzetet felhasználva, néhány fiatal ember megjelenik a jobb módú aradiak lakásán, vasgárdista ellenőrnek adja ki magát és kisebb-nagyobb pénzüsségeket követel. Volt olyan is, aki 10.000 leit zsarolt ki ilyen módon. A rendőrség erélyes nyomozást indított.

Brailai jelentés szerint a vasgárdisták átvették a zsidó kézben lévő brailai vállalatokat, még a rituális zsidófürdőket is.

Bukarestből jelentik: (MTI.) Ma éjjel a következő törvény jelent meg:

1. 5—20 évig terjedő kényszermunkával sújtják azt, aki magánlakásértést vagy egyéni szabadságjogsértést követ el.
2. 5—10 évig terjedő kényszermunkával sújtják azt, aki tulajdon jogsértést követ el.
3. A szándékos emberölést halálbüntetéssel sújtják.
4. Azt, aki 50.000—100.000 leig terjedő összeget sikkaszt 10—25 évig terjedő kényszermunkával büntetik.
6. Az, aki egy millió leien felüli összeget sikkaszt, halállal bünhődik.

A bíróságoknak gyorsított ütemben kell az eljárást lefolytatniuk és a bírósági eljárás megkezdése után 10 napon belül ítéletet kell hirdetniük.

Száztiz magyar nemzetiségű postai tisztviselőt állásukról lemondottaknak nyilvánítottak

Bukarestből jelentik: A hivatalos közlöny 110 magyar nemzetiségű tisztviselő és tisztviselőnévét közli, akik a román posta, távirat-

és telefon szolgálatában álltak és akiket most állásukról lemondottaknak minősítettek, mert Magyarországra optáltak. (MTI.)

Telefon: 13-51.

KORONA filmszínház
azelőtt DORIAN mozgó

Telefon: 13-51.

HALALOS TAVASZ

Előadások d. u. 5, 7 és 9 órákor, szombaton és vasárnap d. u. 3 órákor is.

Pannonia

Szálloda, Etterem, Kávéházban állandóan

frissen csapolt

Dreher Haggenmacher sör

Elismert, háziisan kezelt konyhája, kitűnő borai, elsőrangú zenekara ma már fogalom.

Minden este 9 órától tánc!

Záróra 3 órákor **Nedelkó János**
vendéglős mester

Rövidesen megindulnak a vármegyei közmunkák

Nagyvárad. Saját tud. Beszámoltunk arról, hogy a biharmegyei képviselők emlékiratot intéztek a földművelésügyi és iparügyi miniszterekhez a vármegyei közmunkák megindítása tárgyában. Az emlékiratra most érkezett meg a minisztériumok válasza kedvező döntéssel s így rövidesen megindulnak a megyei közmunkák. Elsősorban az Ér-esatorna építését kezdi meg Székelyhíd és Bihardioszeg között. Megkezdik működését a Bihardioszegi Érszabályozó Társulat. Megépítik a Nagyváradról kivezető közútakat — amint erről már megemlékeztünk — a Félix- és Püspökfürdőbe vezető utakat bekapcsolják a nemzetközi úthálózatba, ezenkívül megépítik a Székelyhíd—Nagyléta közötti vasútvonalat. A munkálatok 3—4000 embernek biztosítanak tartós keresetet.

Az erdélyi faértékesítés kérdésével foglalkozik az EGE Kétfélmillió pengőt irányzott elő a MÁV új mozdonyok gyártására

Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács legutóbbi ülésén ismételtén foglalkozott a székelyföldi fatermelés és faértékesítés kérdéseivel. Ami az ezzel kapcsolatos hitelproblémákat illeti, megnyugvással vette tudomásul, hogy korábbi lépései eredményre vezettek és a székelyföldi fatermelés hitelezése a megoldás stádiumába jutott.

Ennél is fontosabb probléma azonban a szállítási lehetőség tétele, mert amint ismeretes, a bécsi döntés következtében a Székelyföld és az ország többi részei között a vasúti összeköttetés megszakadt. Egyelőre ideiglenes megoldás a keskenyvágányú összekötővonal kiépítése, mely rövidesen befejeződik, úgy hogy december 10-én át is adják a forgalmat. A keskenyvágányú vonal maximális teljesítő képességének kihasználása érdekében a kereskedelmi és közlekedésügyi kormányzat máris gondoskodott arról, hogy az anyaország keskenyvágányú vonalairól megfelelő számú mozdonyt és vasúti kocsit vigyenek az új vonalra. Ezenkívül kétfélmillió pengőt irányzott elő a mozdony és kocsipark kiegészítésére és a gyártásra már ki is adták a megrendeléseket.

A vasúti összeköttetés kielégítő módon való biztosítása azonban csak a rendes nyomtávú vonal kiépítésével valósul meg, de ez sokkal nagyobb technikai feladat, már csak a terepviszonyok miatt is, azonban a MÁV-nak éppen a keskenyvágányú vonal kiépítésénél megnyilvánult rendkívül gyors munkája mellett bizonyosra vehető, hogy a rendes nyomtávú vonal is legkésőbb 1942-ben megnyílik.

Istanbulba szökött öt Romániába internált lengyel. Belgrádból jelentik: Jeruzsálemi jelentés szerint a Romániában internált lengyelek közül öt volt miniszternek sikerült megszökni és Istanbulba menekülni. Istanbulból Tel-Avivba menek, hogy Palesztinában kapjanak letelepülési engedélyt. (MTI.)

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30 P, félévre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekszámlánk
száma: 72.301.

Ügyvédi hír. Dr. Mucsi Imre ügyvéd irodáját az anyaország területéről Nagyváradra, Széchenyi tér 1. sz. II. e. áthelyezte.

Utazási kedvezmény a gazdanapokra. Budapestről jelentik: (MTI.) A kereskedelmi miniszter az OMGE közgyűlés, a GEOSZ nagygyűlés és a velük kapcsolatos gazdanapok alkalmából az OMGE felkérésére a MÁV kezében lévő vasutak vonalaira bármilyen vonatnem és kocsiosztály használatánál mintegy 33 százalékot kitevő utazási kedvezményt engedélyezett december 9-18. közötti időben.

VARGA MINISZTER FIRENZÉBE UTAZOTT. Rómából jelentik (MTI.): Varga József kereskedelmi és iparügyi miniszter szerdán délelőtt megtekintette a római új földalatti vasút és a világkiállítás munkálatait. Délben *Vilány* magyar követ és felesége adott ebédet tiszteletére. A miniszter szerdán este elhagyta az olasz fővárost és Host Venturi miniszter társaságában Firenzébe utazott.

Orvosok, ügyvédek

számára előírt

zománctáblák

legolcsóbban megrendelhetők

Juricskay Béla cégnél,

Kossuth u. 7.

Ervénybe léptek az anyaországbeli anyakönyvi rendelkezések. Nagyvárad. Saját tud. A Budapesti Tudósító legutóbbi száma közli, hogy az anyaországbeli anyakönyvi rendelkezések a vizsacsatolt területeken is életbeléptek.

Apollóban ma: Halálos tavasz

A nagyvárad evangélikus egyház közgyűlése. A nagyvárad evangélikus egyház vasárnap, december elsején az istentisztelet után közgyűlést tart, melyre az előjáróság a híveket ezután is meghívja.

PÁLYÁZAT. A Katolikus Női Szociális Képző több megkeresés folytán évközi felvételi és pályázati vizsgát tart december 5-én Budapesten, XIV., Aitási Dürer-sor 31., II. emelet. Az eredmény szerint azonnali megítélésre kerül bentlakóknak: egy 450 pengős, két 360 pengős, két 150 pengős ösztöndíj. Bejáróknak: két 150 pengős segély (Tandijfizetésre), két 200 pengős segély (Tandij, tanulmányi kiadások.) Vidékről felutazóknak félárú menettértijegy. Válaszos levelezőlap ellenében megküldjük a részletes tudnivalókat. Dr. Slachta Irén, igazgató.

Legszebb

tiszta csokoládé

Mikulások

és finom csokoládébonbonok már megérkeztek

ASZÓDI

Nagyvárad, Saspalota.

Uj közjegyző. Vitéz Rajna y Károly tábornok, városparancsnok, november 25-én kelt rendeletével, a törvényszéki tanácselnökké kinevezett dr. Várady Imre közjegyző helyébe dr. Candrea János volt közjegyző irodájának vezetőjévé dr. Czeglédy Miklós ügyvédet rendelte ki. Az új közjegyző már elfoglalta hivatalát.

Apollóban ma: Halálos tavasz

TISZTI IGAZOLÁSI ELJÁRÁS. Budapest, (MTI.): A honvédelmi miniszter a román megszállás alól felszabadult területen a megszállás alatti magatartásukra vonatkozólag tiszti igazolási eljárás megindítását rendelte el. Az igazolási eljárás megindítását minden tisztnek és karpaszományosnak saját magának kell kérnie, ha rendfokozatát és tiszti jellegét a honvédségben megtartani kívánja. A felszabadult területen lakók erről hirdetmények útján értesülnek.

Legszebb, legolcsóbb fényképek

RONA fényképésznél

Nagyvárad, Telek-utca 4.

Hatósági ellenőrök kirendelése. Nagyvárad város katonai parancsnoksága közli, hogy a m. kir. honvéd vezérkar főnökének rendelete alapján a Doppelt Dávid, Wolwovits Simon és Schwartz Márton ecetgyárak, nagyváradai cégekhez Halmágyi Géza nagyvárad lakost, az Oxigén és Szénasvgyár betéti társasághoz és dr. Vály Péter szikvizgyár, nagyváradai cégekhez pedig dr. Kristóf Gyula ügyvéd, nagyvárad lakos, hatósági vezetőül kirendelte.

AZ EMSZO MOZGALMAT ISMERTETI NAGYVÁRADON AZ ORSZÁGOS KÖZPONTI KIKÜLDÖTT TITKÁRA. December 2-3 és 4-én a Nagyvárad Katolikus Legényegyletben az Emszo (Egyházközi munkásszakszövetség) világnézeti munkásszakszövetség célját és működését ismerteti Farkas Béla központi titkár. Az előadások minden este 8 órakor kezdődnek a Legényegylet székházában és arra ezután is meghívjuk a főtiszteletelő plébános és egyesületeket vezető lelkész urakat, valamint a különböző keresztény társadalmi szervezetek vezetőit. Különösképpen felhívjuk a katolikus munkásság figyelmét erre a háromnapos előadás-sorozatra, mert az Emszo a munkásság krisztusi alapon álló jogainak megvédését tűzte ki magának.

Megszervezték a székelyföldi méntelepet. Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) Csikszereda ideiglenes székhellyel megszervezték a székelyföldi állami méntelepet. A méntelep működési köre Csik, Maros-Torda és Udvarhely megye területére terjed ki.

Apollóban ma: Halálos tavasz

Megkezdik a lóhús konzerv gyártását. Budapestről jelentik: A Pest írja: A budapesti Községi Elélmiszerüzem most a birkahús készítmények után rövidesen megkezdte a lóhús konzerv gyártását. A lóhús konzerv ára körülbelül a fele lesz a marhahús konzerv áránál.

A NAGYVÁRADAI KATOLIKUS LEGÉNYEGYLET folyó hó 30-án, azaz szombat este 8 órai kezdettel háziestélyt rendez az egyesület Telek-utcai székházában, melyre szeretettel meghívja Nagyvárad keresztény táncolni vágyó ifjuságát a rendezőség.

Nagyértékű Goya-képet találtak. A műgyűjtők és a műértők számára érdekes hírt közölnek Sevilleből: Egyik gazdag birtokos festménygyűjteményének restaurálása során eddig ismeretlen Goya-képet találtak. A negyven centiméter széles és ötvenhat centiméter magas kép hölgyet ábrázol tornyos hajviselettel, ryakán gyémántkeresztet gyöngyosorral. A hozzáértők a kép keletkezését 1775-re teszik. A felfedezés hírére a műgyűjtők jelentős ajánlatokkal keresték fel a muzeális érték tulajdonosát a földbirtokos azonban kijelentette, hogy nem válik meg a remekműtől.

650 SZEMÉLYES LAKODALOM. Bajáról jelentik: A múlt héten tartotta menyegzőjét a bácskai Rém községben Halbländer Antal leánya, Mária és Halbländer Tamás fia, Jakab. A szülők az ottani Emesz-féle vendéglőben 650 személyes álmom-dánomot rendeztek a fiatalok tiszteletére. Az egybesereglettek két marhát, négy üszőt, két hizott sertést, tíz malacot, a szárnyasok százait, négyszáz tortát, több mázsa aprósüteményt, másfél kilométer hosszú rétest, két mázsa kenyeret, kilenc hekto bort, kétezzer üveg szódát és ezeröttszáz üveg sört fogyasztottak el.

GRÓF TELEKI PÁL A MAGYAR FÖLDRAJZI TÁRSASÁG TISZTELETBELI ELNÖKE. Budapestről jelentik (MTI.): A Magyar Földrajzi Társaság szerdán este a Gellért szálló márványtermében tartotta szokásos baráti vacsoráját. A vacsora keretében átadták gróf Teleki Pál miniszterelnöknek a Társaság tiszteletbeli elnökévé való megválasztásáról szóló okmányt. gróf Csáky István külügyminiszternek a Társaság tiszteletbeli tagjává való megválasztásáról szóló okmányt. Azután leleplezték dr. Cholnoky Jenőnek, a Társaság elnökének arcképét.

* **Szent László őszi sör** a szezon meglepetése. Dreher-Haggenmacher gyártmány.

A JOGOSÍTVÁNYOK RENDŐRHATÓSÁGI FELÜLVIZSGÁLÁSA. Nagyvárad. Saját tud. Mindazok a jogosítványok, amelyek gyakorlásához rendőrhatósági engedély szükséges, mindaddig ideiglenesen érvényben maradnak, amíg az illetékes hatóság a fél által előterjesztett kérés alapján a jogosítvány tárgyában jogerősen nem határoz. A kérés beadásának határidejét később fogják közölni.

BI-PI NEM HALT MEG! Pár nappal ezelőtt mi is megírtuk, hogy a világ főcserkésze, Baden-Powel meghalt. A cserkészvilág megsiratja a cserkészet nagy alapítóját, gyönyörű nekrológok jelentek meg róla — s már már a rohanó események között napirendre is térünk volna a hír felett, — ha újabb hír nem érkezik Bi-Piről, ahogyan Baden Powelt népszerűen nevezik, — s ez a hír a következő: *Londonból jelenti a Reuter: Lord Baden Powel, a cserkészet megalapítójának egészségi állapota javult, ezért nem adnak ki orvosi jelentést.* (MTI.) Bi-Pi tehát nem halt meg. El és állapota javul. Hogy halála hírért ki költötte, pontosan nem tudni. Allitól a Figaro című francia napilap nyomán terjedt el a világon.

Fodrászmunkások figyelmébe. Szakosztályunk vezetőinek az illetékes rendőrségi vezetőparancsnok az alábbi záróra rendelkezést adta ki: Hétköznapokon reggel 6-tól este 7-ig, szombaton este 9-ig. Vasárnap reggel 7 órától déli 12-ig tarthatók nyitva a fodrászüzletek. Hétfőn a fodrászüzletek 12 órakor nyitathatók ki. Ez a rendelkezés a fürdőkhöz, szállodákhoz és klubokhoz levő fodrászokra is kötelezően érvényes. Felkérünk minden fodrászmunkaadót a rendelkezés szigorú betartására. A szakosztály vezetője.

Hárommillió patkányt fogtak a Maginot-vonalban. A Maginot vonal elhagyatott erődjeiben rendkívül elszaporodtak a patkányok. A német katonák az utóbbi időben több, mint hárommillió patkányt fogtak össze, de az egykori védelmi vonalban még tovább kell folytatni a patkányirtást. Ez a kérdés egyébként a Popolo d'Italia jelentése szerint a londoni parlamenti körököt is foglalkoztatja, mert az összehombabított házak romjai között és a földalatti óvóhelyeken ugyan csak tanyát ütöttek és elszaporodtak Londonban is a patkányok.

Apollóban ma: Halálos tavasz

Párizsi erkölcsök: fiatalok betörőbandája fosztogatta a párizskörnyéki villákat. Párizsból jelentik: Az elmúlt hónapokban egész sor magánvillát fosztottak ki. A legutóbbi napok egyikén a csendőrorjárór gyanus fényt látott az egyik villában. A sötétség leple alatt megközelítették a villát. A bejáratnál álarcos rablót fogtak el, akinek a kezében volt. Lefegyverezték és megállapították, hogy 15 éves gyermek. A villában egy másik álarcos és felfegyverzett betörőt fogtak el, aki 17 éves volt. A banda harmadik tagja ugyancsak 17 éves, de nem adta meg magát: bezárkózott a szobába és tüzelni kezdett a csendőrökre, majd utolsó golyójával mellbelőtte magát. Megállapították, hogy a gyermekekből álló betörőbanda több, mint egymillió frank értékű holmit lopott össze.

Akar jól ékezni, szórakozni, családi és társas összejövetelt rendezni a

„Kaszinó“

Étterem

Szaniszló u. 1. (volt Unio club)

Mikszáth Kálmán

napsugaras, búbajos
regényének filmváltozata**A Noszty fiu esete Tóth Marival**

Főszerepben: Szörényi Éva, Jávor Pál, Simor Erzsi, Gozon és Halmay.

Ma a BELVÁROSIBAN

Tűz pusztított Árpád községben. Nagyszalon-térről jelentik: Tegnap éjszaka a szalon-téi tűzoltóságot arról értesítették, hogy a város közelében nagy tűz van. A tűzoltóság Bordás László tűzoltóparancsnok vezetésével ki is vonult, de csak a határnál tudták meg, hogy a lángnyelvek a romániai Bihar megyéből látszanak és a tűz Árpád községben pusztított. A tűzvéz részleteiről egyelőre még nem érkeztek jelentések.

FELHÍVÁS A VENDÉGIPARI MUNKÁSOKHOZ. A Nemzeti Munkaközpont felkéri a pincér-munkásokat, hogy csütörtökön éjjel 2 órakor szakmai ügyek megbeszélése végett a Munkásotthonban jelenjenek meg.

VIHAR DUL A GIBRALTÁRI SZOROSBAN. Algecirásból jelentik: (Német Távíráti Iroda): A gibraltári szorosban dúló erős vihar következtében teljesen megszűnt a Spanyolországból Ceuta és Tanger felé irányuló hajóközlekedés. (MTI.)

Hegyvidéki Bortermelői Szövetkezet
Iserakatahoz keresztény társat keresek, — kitűnő helyiség, jogosítvány megvan. —

Juricskay Béla
kereskedelmi ügynökség Kossuth L. u. 7.

RENDELKEZTEK A ROMÁN KÖZALKALMAZOTTAK ÉS NYUGDIJASOK JÁRANDÓSÁGÁRÓL. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszter rendeletét adott ki, amely a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben tényleges szolgálatot teljesítő volt román közalkalmazottak, továbbá volt román nyugdíjasok, özvegyek és árvák, valamint hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák átmeneti járandóságainak utalványozásáról intézkedik. A rendelet a Budapesti Közlöny csütörtöki számában jelent meg.

Kétezeréves csónakolt találtak egy norvég fjordban. Oslóból jelentik: Norvégia nyugati partvidékén érdekes ókori leletre akadtak. Fjorotf környékén, a fjordok egyik barlangjában csónakot találtak, amely, szakértők számítása szerint, legalább 20000 éves. Ez a szám legrégibb lelet Norvégia öskorából.

AKTIVÁLTATHATJÁK MAGUKAT A TARTALEKOS TISZTEK. Budapest. (MTI): A honvédség hivatásos tiszti állománya kiegészítése céljából a tartalékos tisztek és tisztjelöltek hivatásos tiszti állományba való felvételüket kérhetik. Általában azok pályázhatnak, akik 30-ik életévüket nem lépték túl, keresztény származásukat igazolják, testileg alkalmasak, magyar állampolgárok, büntetlen és feddhetetlen előéletűek.

Elsülyedt egy gőzös 1800 zsidó emigránssal. New Yorkból jelentik: (NTI.) A hawaii kikötőben elsülyedt Patria gőzösn 1800 zsidó emigráns tartózkodott. Attól tartanak, hogy a szerencsétlenül járt hajónak sok áldozata van. A gőzös utasainak megtöltötték a palesztinai partraszállást. (MTI.)

MEGHÍVÓ. A Biharmegyei és Nagyvárad Római Katolikus Nőegylet tisztelettel meghívja tagjait 1940. december 6-án az Árvaházban délután fél 5 órakor tartandó 1940. évi rendes közgyűlésére. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. Pénztárnoki jelentés az 1939. évről. Felügyelőbizottsági jelentés. Felmentvény felől határozathozatal. Költségelőirányzat 1940. évre. Beszámoló az 1939. évi működésről. Elnök és alelnök megválasztása. Eselleges indítványok. Abban az esetben, ha a megjelent tagok számára való tekintettel a közgyűlés 1940. december 6-án nem volna megvárható, úgy a közgyűlés hasonló tárgysorozat mellett 1940. december 10-én tekintet nélkül a megjelentek számára meg lesz tartva. Elnökség.

Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal erdélyi plakát-pályázata és plakátkiállítás

Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal vezetése alatt működő Idegenforgalmi Propaganda Munkaközösség 1941. évi január 20-á és február 10-e közötti időben Budapesten a Pester Lloyd palotában lévő Iparművészeti Társulat helyiségeiben idegenforgalmi plakátkiállítást rendez s ezzel kapcsolatban a következő plakátpályázatot hirdeti:

Erdély visszatérése alkalmából idegenforgalmi plakát készítenő, amely alkalmas arra, hogy a visszatért országrészek idegenforgalmi nevezetességeire (fürdőélet, turisztikai élet, népiélet, nyaralás, téli sport, üdülés) művészi kompozíciójával és színmegvonásával a nagyközönség figyelmét felhívja.

A pályázatot kiíró szervezet a 600 pengős első díjon kívül egy 400 pengős második díjat, egy 300 pengős harmadik díjat, egy 250 pengős negyedik díjat és egy 200 pengős ötödik díjat tűz ki, ezenkívül a kivitelezésre alkalmas és a különböző idegenforgalmi testületek által esetleg felhasználható pályaműveket külön 250 pengőért vásárolná meg többszörözésre.

A pályázat nyilvános és titkos. A pályázat beküldési határideje 1941. évi január hó 10. napjának délután 14 óra. A pályaműveket az Országos Irodalmi és Művészeti Tanáchoz, Budapest, V. Klebelsberg Kunó utca 16. III. (Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium) kell beküldeni. A pályaművek felett az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács fog dönteni.

Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal ezúton felhívást intéz mindenkihez, hogy a pályázaton minél nagyobb számban vegyenek részt és a pályázati feltételekért az érdeklődők sürögösen, akár személyesen, akár postai úton — forduljanak az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatalhoz (Budapest, V. Vigadó-tér 3. I. emelet.)

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Emlékezzünk...

1916. november 28. A volt munkácsi 11. honvéderővezető tábornok tiszthelyettese Luczak András kimagasló bátorságával és vallságos helyzetben tanúsított állhatatos kitartásával mutatott példát katonáinak a Románia ellen viselt hadjáratban.

A Tirgul-Ocnától nyugatra emelkedő Mt. Farcu mr. magaslata volt kikülvönítve egy felszázaddal, amelynek állását igen ügyesen kiépítette. Ezen a napon tulajdóját ellenség támadta meg, körülzárták és a távbeszélő összeköttetést is elvágta. Ennek ellenére 24 órán át állandóan harcolva, tartotta állását s mikor már minden töltenye és kézigranátja elfogyott, szuronytözegeve rohant rá a körülzáró zászlóaljra és 20 emberével keresztülvágta magát a megsémmisítéssel fenyegető gyűrűn.

Hősies magatartásáért az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

Feljegyzések

Az önképzőkör valamikor nagyon fontos helyet foglalt el az ifjuság életében. Az iskolai nevelés segédeszközének lehetett tekinteni, mert hiszen az önképzőkörben élte ki a fiatalság azokat a vágyakat, terveket, amik a lelkükben születtek és az önképzőkörökből sok tehetség lépett az élet továbbképző küzdelmei közé. Azok a termékeny viták, felolvasások, előadások, amiket az önképzőkörökben tartott az ifjuság gyakran tunóttak az iskolák, az önképzőkörök korlátozott keretein, s ezeknek a vitáknak, előadásoknak sok-sok hasznát látták később a fiatalok, amikor az életben is ríposztolni, elvekért helytállni, gondolatokat megvalósítani nemcsak becsületbeli kérdés volt, hanem magyar kötelesség is.

Közel husz évvel ezelőtt az erdélyi ifjuság számára bezáródtak az önképzőkörök. A román elfoglaltság irredente fészkeknek tekintette ezeket a továbbképző iskolai köröket és megtiltották működésüket. A fiatalság nem művelhette magát úgy, hogy megmérje erejét társaival, nem gyakorolhatta iskolán kívül, társaival együtt a magyar nyelvet, irodalmat, művészetet, technikai tudományt, szociológiát, és elmaradt attól a fiatalabb rétegtől, amelynek otthonában volt módja arra, hogy továbbképezhesse magát azon a téren, amelyre hajlamai, ösztönei vonzótták.

Körülbelül két éve, hogy ezt a dolgot hivatalsnak tekinthető román írói körök előtt is szóvá tettem. Akkoriban megint előráncigálták a magyar-román kulturközeledés halvasztott kérdését s Nagyváradon akartak ebben az irányban tárgyalásokat folytatni egyrészt Zilahy Lajos és kétségtelenül jóhiszemű és a romániai viszonyok felől tájékozatlan társai, másrészt itteni román írók. Ezekbe a tárgyalásokba engem is be akartak vonni, azonban őszintén és kereken megmondtam akkor a román íróknak, hogy amíg vissza nem adják iskoláink nyilvánossági jogát, meg nem engedik az önképzőkörök működését, szó sem lehet semmiféle kulturközeledésről. Egyedül egy Tuduciu nevű fiatal román író adott akkor nekem igazat és a „kulturközeledési“ tárgyalásból nem lett semmi.

Hála a jó Istennek, ezek az idők elvonultak a fejünk felől és a felszabadult erdélyi magyar iskolákban most újraéled az önképzőkör. Az első, amelyről hír érkezik, a szatmárnémeti, amely Kazinczy Ferenc nevét fogja viselni. A szatmárnémeti magyarság körében nagy megelégedést és örömet váltott ki, hogy a fiatalság nem marad meg passzivitásában és az önképzőkörök kereteiben igyekszik aktív munkával bekapcsolódni az újjáéledő Magyarország szellemi megmozdulásába. Bizonyára követik a szatmári jó példát a többi városok diákjai is, amire már azért is nagy szükség volna, mert azok a fiatalok, akik román iskolákban kezdték el a tanulást, az önképzőkörök útján nemcsak az irodalom, hanem a magyar történelem területén is könnyen és örömmel végzett tanulmányokkal fejleszthetik elmaradt tudásukat. És ebben a nemes versenyben azoknak a magyar ifjaknak, akiknek több módjuk volt a magyar történelemben való bújázkodásra, segítségükre kell sietni társaiknak, hogy a bajtársi szellem, az egymás segítése, támogatása már az önképzőkörben is kialakulhasson.

Sokat várunk az újjáéledő önképzőköröktől és örömmel üdvözljük a magunk részéről is az önképzőkörök magyar ifjuságát. (H. Ö.)

Az idei Ősz meglepése a

Dréher Haggemacher Nagyvárad Sörgyár r.-t.**Szent László söre**

Mindenütt kapható!

Utólérhetetlen minőség!

SPORT

Szépen szerepeltek Erdély vívói a RAC vívóival szemben

Rajczy dr. Európa bajnok: „A KAC vívói klasszisokkal jobbak a váradiaknál...”
Szántay János, az NSE vívószakosztályvezetője: „Igyekszünk a jövőben jobban felkészülni...”

Nagyvárad. Saját tud. A vasárnap Nagyváradon lezajlott vívóverseny után a RAC vívói Kolozsvárra utaztak s kedden a KAC vívóival mérték össze erejüket. A kolozsvári kardcsapatverseny az erdélyi vívók részére még a váradinál is kedvezőbb eredménnyel végződött, amennyiben — mint már közöltük — a KAC vívói 5:4 arányban legyőzték a magyar csapatbajnokság negyedik helyezettjét a RAC vívóit.

Nem von le ez az eredmény a pestiek értékéből semmit, hanem inkább azt bizonyítja, hogy az erdélyi vívók már is elérték a magyarországi középklasszist s nem vették kárba a fáradozás, amelyet az itteni egyesületek vívói és vezetői a vívósport fejlődése érdekében kifejtettek. Bizonyos, hogy, ha a váradi vívók, — akiket elsőnek ért az a megbecsülés, hogy az anyaország vívóival találkozhattak, — kevesebb lámpalázzal s elfogultsággal bocsátkoznak a küzdelembe, szintén kedvezőbb eredményt érhetnek volna el, hiszen a megszállott terület vívói között hosszú esztendőken keresztül ők vitték a vezető szerepet s a legutóbbi versenyekig őrizték a hegemoniát, amelyet csak a KAC mostani kitűnő teljesítménye tett látszólag kétségessé.

A kolozsvári versennyel kapcsolatban egyébként megkérdeztük Szántay Jánost, az NSE ví-

vósakosztályának vezetőjét, aki az erdélyi vívó élet kitűnő ismerője:

— Mit szól a kolozsvári eredményhez?

— A KAC győzelmét, — felelte Szántay János — teljes mértékben reálisnak tartom.

A kolozsvári vívók számára oly fényes eredménnyel végződő verseny után Rajczy dr., Európa-bajnok, aki a verseny alkalmával kardakadémia keretében szerepelt, a következő nyilatkozatot tette:

— Nagyszerű, ilyet még vidéken nem láttam. A KAC vívói, akiknek alig van valamelyes edzésük, valamennyien kitűnőek, klasszisokkal jobbak a váradiaknál, kardgyőzelmük jól megérdemelt, sőt nagyobb arányu is lehetett volna. A KAC vívók rövidesen méltó ellenfelei lesznek a világhírű magyar élgárdának is.

Rajczy dr. elismerő nyilatkozatára vonatkozóan Szántay János a következőket mondotta:

— A KAC vívói Rajczy dr. Európa-bajnok ár nyilatkozatától függetlenül ismerik az NSE vívóinak képességeit, miután húsz év alatt számtalanszor volt alkalmuk találkozni velünk. Vannak dolgok amiket a kolozsváriak kétségtelenül jobban tudnak, mint mi. Igyekszünk majd a jövőben jobban felkészülni s a visszavágó mérkőzésre elsajátítani mindazt, amivel a KAC vívói most fölénk kerülhettek... H. I.

SZÍNHÁZ

Lázár Mária nagy sikere Nagyváradon

A budapesti színpadok legkiválóbb vígjáték színésznője első nagyváradai fellépése alkalmával óriási sikert aratott. A zsufolt ház közönsége a tegnapi esti Erzsébet előadásán számtalanszor hívta felvonásvégeken, a függöny elé a kiváló művésznőt.

A Finom család főszerepe szintén briliáns alakítása Lázár Máriának. A Finom család színpadon szellemes szövege Vaszary János munkája, ami garancia arra, hogy a közönség az első jelenettől az utolsóig csak szórakozhat. A darabhoz a melódikus zenét Losonczy Dezső szerezte. A Finom család többi főszerepeit Lázár Mária mellett Komlós Juci, Fónay Mártha, Kamarás Gyula, Ross József, Berengh Béla, Bihari Zoltán, Nagy Ferenc, Barsi Béla és Lendvai József alakítják. Az újdonságot Ross József rendezi, míg a zenekart Sárdi Alajos vezényli. A Finom család előadásai: csütörtökön este 8 óra, bérletben, pénteken este 8 órakor A. bérletben, szombaton este 9 órakor B. bérletben, vasárnap délután 5 és este 9 órakor mindenkor mérsékelt emelt helyárakkal.

— Ördöglovas — első olcsó helyáru előadása szombaton délután 4 órakor lesz a bemutató előadás parádés szereposztásában.

Heti műsor:

Csütörtök este 8 órakor Lázár Mária vendégfelléptével: **Finom család**. — Vaszary János óriási sikerű énekes, zenés vígjátéka. Zenéjét szerezte: Losonczy György. Bérletszűnetben. Mérsékelt emelt helyárakkal.

Pénteken este 8 órakor Lázár Mária vendégfelléptével: **Finom család**. A. bérletben. Mérsékelt emelt helyárakkal.

Szombaton este 9 órakor Lázár Mária vendégfelléptével: **Finom család**. B. bérletben. Mérsékelt emelt helyárakkal.

Vasárnap délután 5 és este 9 órakor Lázár

Maria vendégfelléptével: **Finom család**. Mérsékelt emelt helyárakkal.
Szombaton délután 4 órakor: **Ördöglovas**. Olcsó helyárakkal.

A mozgóképszínházak műsora:

APOLLO: HALÁLOS TAVASZ.
BELVÁROSI: A NOSZTHY FIU ESETE
TÓTH MARIVAL.
KORONA (v. DORIAN): HALÁLOS TAVASZ.

Arcéhicédetések

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Adás-vétel

Eladó
ház 1 és fél hold földdel, Törkölymérővel 37. Kimpál. 148

Cukorkás
bádogdobozokat jó állapotban, idegent is, valamint ládákat jó árban veszünk. Petrovics csokoládégyár. — Nagyvárad. 147

Wertheim kassza, üvegezett irodafal, íróasztal eladó. Szarvas sor 25. ecetraktár. Telefon 1719. 134

Nagy
cserép kályha, kézi daráló és nyújtott szekér eladó. Wasserstrom telep. Bradului u. 6. sz. Szénapiaccal szemben. 145

Ágyterítő
megvételre keresek. — Címet a kiadóba. 140

Művészi kivitelű tiszta gyapju **magyar perzsák** nagy választékban. Szőnyegjavítás, tisztítás székszerűen **Csekő** Teleki-utca 56.

Német, magyar
tanítónő zongora tanítással is órát ad, — házhoz is megy, valamint polgári iskolára is előkészít. Helene Bayer. Kapucinus utca 17 fdszt. 6.

Könyvnyomdát,

amely két nyomógéppel (gyorsasajtóval és tégelynyomóval) és legalább négy teljes garnitúra betűvel, ugy szintén megfelelő kiegészítő anyaggal van felszerelve. — megvételre keresek. Ajánlatokat (felszerelés és ár pontos megjelölésével) — „Szakmabeli” jelígen e lap kiadóhivatala továbbítja.

Különléle

Ürnők
részére hathónapos varró és szabó tanfolyam nyílik. Zenker, Horthy Miklós u. 32. 144

Jó
forgalmas fűszerüzlet azonnal átadó. Cím a kiadóban. 151

Vásári tömegcikkeket
igen előnyös áron kaphatnak. Széchenyi tér 1. Kapuval szemben. 149

Fiatalság
emberek vagy iskolások teljes ellátást kaphatnak. Kórház u. 13. szám. 146

PUHA OLMOT
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Allást nyee

Jómunkás
hölgyfodrásznő, ki manikűröz, felvétetik. — Roszler fodrász, Kőrös utca 10. 150

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomdai igazgatója